

Lag

om ändring av beredskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i beredskapslagen (1552/2011) 29 § 1 mom., 32 § 2 mom., 33 § 2 mom., 34 § 2 mom., 38 § 2 och 3 mom., 41 § 2 och 4 mom., 42 § 2 och 3 mom., 45 §, 49 § 1 mom., 66 § 1 mom., 69 § 1 mom., 70 § 2 och 3 mom., 73 § 2 mom., 74 §, det inledande stycket i 86 §, 91 § 1 mom., 97 § 2 mom. samt 103, 103 a och 126 §,

av dem 29 § 1 mom., 32 § 2 mom., 33 § 2 mom., 34 § 2 mom., 41 § 2 och 4 mom., 42 § 2 och 3 mom., 45 §, 66 § 1 mom., 74 § samt det inledande stycket i 86 § sådana de lyder i lag 706/2022, 70 § 2 mom. sådant det lyder i lag 631/2022, 91 § 1 mom., 97 § 2 mom. samt 103 och 103 a § sådana de lyder i lag 1099/2024 och 126 § sådan den lyder i lag 1188/2022, som följer:

29 §

Övervaknings- och upplysningsskyldighet

För tryggande av befolkningens försörjning under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten är en näringsidkare skyldig att på begäran underrätta arbets- och näringsministeriet, Konkurrens- och konsumentverket samt Tillstånds- och tillsynsverket om situationen beträffande en sådan konsumtionsnyttighets efterfrågan och utbud som omfattas av dagligvaruförsörjningen och som är av avsevärd betydelse för befolkningens försörjning och folkhälsan. Näringsidkaren ska dessutom, om detta är nödvändigt med tanke på prisövervakningen, i begärd omfattning uppgge en nyttighets pris eller prissättningsgrund och förändringar i dem.

32 §

Reglering av detaljhandeln

Styrningen och verkställigheten av regleringen ankommer på arbets- och näringsministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket och kommunerna. Kommunerna beviljar inköpstillstånd, svarar inom sina områden för administreringen av inköpstillstånd och informerar om inköpstillståndsförfarandet.

33 §

Reglering av annan handel

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om de nyttigheter som regleras och om förfarandet vid regleringen. Arbets- och näringsministeriet svarar för regleringen och övervakningen av regleringen i fråga om den handel som avses i denna paragraf. Livskraftscentralen beviljar inom sitt verksamhetsområde inköpstillstånd som avses i 1 mom.

RP 13/2025 rd
FvUB 15/2025 rd
RSv 74/2025 rd

34 §

Reglering av industriproduktionen

Arbets- och näringsministeriet samt livskraftscentralen svarar för regleringen och övervakningen av industriproduktionen.

38 §

Överskridningsavgift vid elförbrukning

I fråga om debitering av överskridningsavgift gäller vad som föreskrivs om debitering av skatter och avgifter. Överskridningsavgiften uppbärs av minutförsäljaren av el. Uppbörderna av överskridningsavgifter övervakas av livskraftscentralerna.

Livskraftscentralen kan på ansökan bevilja tillstånd att utan överskridningsavgift köpa el utöver förbrukningskvoten för ändamål som är nödvändiga med tanke på befolkningens försörjning eller försvaret.

41 §

Reglering av brännolja för uppvärmning

Livskraftscentralen kan på ansökan bevilja tillstånd att överskrida kvoten, om det är nödvändigt för att garantera befolkningens hälsa eller säkerhet. Närmare bestämmelser om på vilka villkor kvoten får överskridas utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Närmare bestämmelser om hur regleringen av brännolja för uppvärmning ska verkställas utfärdas genom förordning av statsrådet. Arbets- och näringsministeriet samt livskraftscentralen svarar för övervakningen av regleringen.

42 §

Begränsning av användningen av naturgas

Livskraftscentralen bestämmer inom sitt verksamhetsområde de ändamål för vilka naturgas får användas med stöd av 1 mom.

Efterlevnaden av begränsningen övervakas i enlighet med arbets- och näringsministeriets anvisningar av Energimyndigheten och av nätinnehavare som avses i naturgasmarknadslagen (587/2017) samt av livskraftscentralen inom sitt verksamhetsområde.

45 §

Tryggande av virkes- och torvtillgången

För tryggande av landets näringsliv, energiförsörjningen och nödvändigt byggande under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten kan livskraftscentralen genom sitt

beslut förplikta markägare, ägare av trävaror eller torv eller innehavare av avverkningsrätt eller torvtäktsrätt att överlåta virke, trävaror och torv till livskraftscentralen samt till Försvarsmakten.

En skogscentral är på begäran skyldig att lämna behövlig handräckning till livskraftscentralen samt till Försvarsmakten för fattande och verkställande av ett beslut enligt 1 mom.

49 §

Beviljande av inlednings- och fortsättningstillstånd samt inköpstillstånd

Kommunens byggnadsinspektör beviljar tillstånd att inleda och fortsätta byggprojekt. Tillstånds- och tillsynsverket beviljar dock inlednings- och fortsättningstillstånd för regionalt betydande projekt och miljöministeriet för projekt som är betydande på riksnivå. Genom förordning av statsrådet bestäms vilka projekt som är betydande regionalt eller på riksnivå.

66 §

Beredskapsenheten för datasystemsbranschen samt dess uppgifter

För att trygga de elektroniska data- och kommunikationssystemens funktionsduglighet, avvärja datasäkerhetshot mot dem och trygga samhällets vitala funktioner kan arbets- och näringsministeriet under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten på förslag från kommunikationsministeriet inrätta regionala beredskapsenheter för datasystemsbranschen vid livskraftscentralerna. Beredskapsenheterna för datasystemsbranschen leds och övervakas av Transport- och kommunikationsverket.

69 §

Regleringsmyndigheter för flytande vägtrafikbränslen

Regleringsmyndigheter för flytande vägtrafikbränslen är kommunikationsministeriet samt de trafikbränsleenheter som inrättas vid livskraftscentraler och polisinsättningar. Trafikbränsleenheterna arbetar under kommunikationsministeriets ledning och tillsyn.

70 §

Användningstillstånd för flytande bränsle

Statliga myndigheter och statliga affärsverk beviljas användningstillstånd av kommunikationsministeriet. Livskraftscentralen beviljar användningstillstånd till välfärdsområdenas och välfärdssammanslutningarnas myndigheter, kommunala myndigheter samt till trafikidkare och andra företag och sammanslutningar.

Motorfordon som avses i 1 mom. 2 punkten ska antecknas i livskraftscentralens förteckning över reservering av fordon för undantagsförhållanden.

73 §

Övriga uppgifter för regleringsmyndigheterna för flytande vägtrafikbränslen

Utöver vad som föreskrivs i 70 § har livskraftscentralen till uppgift att

- 1) verkställa regleringen inom sitt verksamhetsområde,
- 2) leda och övervaka verksamheten vid polisinsatsernas trafikbränsleenheter,
- 3) informera om regleringen inom sitt verksamhetsområde,
- 4) övervaka regleringen inom sitt verksamhetsområde.

74 §

Vägtransportmyndigheterna

I detta kapitel avsedda vägtransportmyndigheter är kommunikationsministeriet och livskraftscentralerna. Vägtransporterna leds och övervakas under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten av kommunikationsministeriet på riksplanet och av livskraftscentralen inom sitt verksamhetsområde. Vägtransportmyndigheterna kan också begränsa vägtransporter så som föreskrivs i 75 §.

Livskraftscentralerna kan under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten inrätta transportledningsenheter, vilka arbetar under kommunikationsministeriets ledning och tillsyn.

86 §

Social- och hälsovårdsenheternas verksamhet

För tryggnad av befolkningens social- och hälsovård under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten kan social- och hälsovårdsministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket ålägga en verksamhetsenhet för social- och hälsovården att

91 §

Arbetsförmedlingstjänst

För tryggnad av tillgången på arbetskraft för branscher som är särskilt viktiga med tanke på försvaret, skyddandet av befolkningen, dess hälsovård eller försörjning eller försörjningsberedskapen under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 och 2 punkten får andra än i dessa branscher verksamma arbetsgivare endast anställa arbetssökande som anvisas av i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) avsedda arbetskraftsmyndigheter (*arbetskraftsmyndighet*) vid anställning av nya arbetstagare (*arbetsförmedlingstjänst*). I landskapet Åland är det Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret som svarar för arbetsförmedlingstjänsten.

97 §

Arbetsförordnande

I landskapet Åland ger Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret det arbetsförordnande som avses i 1 mom.

103 §

Arbetspliktsregistret

Arbets- och näringsministeriet fattar beslut om inrättande av arbetspliktsregister under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten för verkställighet av arbetsplikten och styrning av arbetskraften. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar för inrättandet av registret.

Arbetspliktsregistret innehåller uppgifter om de arbetspliktiga och om arbetsgivarna. I registret införs den arbetspliktiges identifikationsuppgifter. I registret kan det dessutom föras in uppgifter om den arbetspliktiges yrke, utbildning och sysselsättning samt försörjningsplikt, arbetsförmåga och anlitbarhet. I registret förs det dessutom in uppgifter om namnen på arbetsgivarna och om produktions- eller servicebranscher samt om var verksamhetsställen finns. Uppgifter som gäller hälsotillstånd eller funktionsnedsättning och som hänför sig till arbetsförmågan får registreras om det är nödvändigt att behandla uppgifterna för att de ska kunna beaktas på det sätt som avses i 99 § 1 mom. De uppgifter som införs i registret är sekretessbelagda.

Arbets- och näringsministeriet, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscenter samt arbetskraftsmyndigheterna är gemensamt personuppgiftsansvariga för arbetspliktsregistret. Arbetskraftsmyndigheterna svarar för den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan den *allmänna dataskyddsförordningen*, till den del de behandlar registeruppgifter för skötseln av uppgifter enligt denna lag. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar utöver det som föreskrivs i 1 mom. för registrets allmänna funktion och användbarhet, för uppgifternas integritet och för skyddet och bevarandet av uppgifterna samt för det tekniska genomförandet av tjänster i anslutning till registret. Respektive arbetskraftsmyndighet svarar för den personuppgiftsansvariges uppgifter när det gäller de uppgifter som myndigheten ansvarar för att behandla. Arbets- och näringsministeriet svarar för den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen, till den del ministeriet beslutar om inrättande av registret. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar därutöver för utlämnandet av uppgifter ur arbetspliktsregistret till sådana aktörer som enligt lag och oberoende av sekretessbestämmelserna har rätt att få uppgifter om arbetspliktiga. Den registrerade får dock utöva sina rättigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen med avseende på och emot var och en av de personuppgiftsansvariga.

Uppgifterna avförs ur arbetspliktsregistret sex månader efter det att tillämpningen av II avdelningen i denna lag har upphört. De avförda uppgifterna arkiveras. I fråga om arkivväsendets uppgifter och om handlingar som ska arkiveras gäller vad som föreskrivs i arkivlagen (831/1994) eller bestäms eller föreskrivs med stöd av den.

103 a §

Rätt att få uppgifter samt utlämnande av uppgifter

Arbets- och näringsministeriet samt Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att få i 103 § 2 mom. avsedda uppgifter förutom av den registrerade ur befolknings- och pensionsskyddsregistren samt uppgifter om personer som arbetar inom medicinalvården samt hälso- och sjukvården ur de register som förs av Tillstånds- och tillsynsverket om uppgifterna behövs för skötseln av de uppgifter de har enligt denna lag.

Arbets- och näringsministeriet, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret samt arbetskraftsmyndigheterna har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter få uppgifter om företags eller andra sammanslutningars betydelse för landets

försvar eller för tryggheten av kontinuiteten i landets näringsliv om uppgifterna behövs för en ändamålsenlig verkställighet av arbetsplikten.

Ur arbetspliktsregistret kan utan hinder av bestämmelserna om hemlighållande av uppgifter lämnas ut uppgifter om personer som avses i 95 § 2 mom. till social- och hälsovårdsministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket till den del uppgifterna behövs för planering och organisering av arbetsplikt enligt 95 § 2 mom.

126 §

Skyldighet att offentliggöra meddelanden

Utgivare och utövare av programverksamhet är skyldiga att utan ersättning publicera eller sända statsrådets, ministeriernas, Tillstånds- och tillsynsverkets, livskraftscentralernas, välfärdsområdesstyrelsernas, kommunstyrelsernas, polisens, Gränsbevakningsväsendets, de militära myndigheternas och räddningsmyndigheternas meddelanden om tillämpningen eller iakttagandet av denna lag, vilka snabbt måste nå hela befolkningen eller befolkningen inom ett visst område för att syftet med denna lag ska nås. Sådana meddelanden ska utan dröjsmål i oförändrad form publiceras i ifrågavarande periodiska publikation, nätpublikation eller program.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Helsingfors den 27 juni 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen